

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**FORRÁS WALDORF ÁLTALÁNOS ISKOLA,
GIMNÁZIUM ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI
ISKOLA**

GYŐR

O.M.: 101 503

Fenntartó: Győri Waldorf Egyesület

TARTALOM:

- I. Az intézmény rövid bemutatása
 - II. A Waldorf-pedagógia alapján működő intézmények Waldorf-kerettanterve, mint a nevelés-oktatás tartalmi kérdéseire vonatkozó egyedi megoldás, illetve mint az intézmény nevelési programjának és helyi tantervének alapidokumentuma
 - III. Az intézmény helyi megoldásai a kerettanterv által kijelölt keretek között
 - IV. A pedagógiai program egyéb olyan részei, melyeket a Waldorf-kerettanterv nem szabályoz, illetve amelyeket az intézmény fontosnak tart kiemelni, kiegészíteni
 - V. Záradék a módosított pedagógiai program elfogadásáról
-

I. AZ INTÉZMÉNY RÖVID BEMUTATÁSA

A „**Forrás**” Waldorf Iskola az 1992/1993-as tanévben nyitotta meg kapuit a Kodály Zoltán Általános Iskola Waldorf-módszer szerint működő kísérleti osztályaként. A nevelés-oktatás egy barakk épületben indulhatott el, ahol 3 évfolyam elhelyezésére volt lehetőség. A folyamatokat a győri Waldorf Pedagógiai Társaság kezdeményezte, akik a már működő győri Waldorf Óvodát is létrehozták. A kezdeményezést támogatta a város vezetése is. Az adódó nehézségek miatt az aktív és kezdeményező szülők elindították az iskola önállósodását célzó folyamatokat. 1995/1996-os tanév elegendő volt arra, hogy ez az aktív tanári és szülői mag, mint egy formálódó közösség megfogalmazza elképzeléseit és megteremtse a feltételeit egy önálló, önigazgatású Waldorf-iskolának. Évfolyamait felmenő rendszerben szervezte létrehozva az iskolát fenntartó független, civil szervezetet a **Szellemtudományi Műhely Egyesületet**. Munkájuk eredményeként az 1997/1998. tanévtől a Győr város önkormányzatától bérelt műemlék jellegű épületben folytatódott az iskolai alaptevékenységek ellátása. (Székhely: Győr, Madách u.10.) 2003. szeptemberében indította el az intézmény felső tagozatát (gimnáziumi évfolyamait), melyeknek elhelyezésére és alaptevékenységeinek ellátására egy működő középiskolával kötött 5 éves bérleti szerződést. Az iskola tevékenységét tehát egy székhelyen és egy telephelyen tudta továbbra is zavartalanul biztosítani. A 2004/2005. tanévtől az intézmény egységes iskolaként ellátta az alapfokú művészetoktatás feladatait is, mint Waldorf-iskola, valamint saját zeneiskolát is működtetett, kiváló tanárokkal és pályázaton nyert saját hangszerparkkal. A teljes iskolai közösség legnagyobb megelégedésére így már biztosítani lehetett a 12+1 évfolyamos Waldorf-iskolai nevelés-oktatást, hiszen a Waldorf-pedagógia alapelveit, célkitűzéseit, feladatait csak így tudja maradéktalanul teljesíteni, ha megvalósul az egységes intézmény jellege, mely magában foglalja a középiskolát és a Speciális Waldorf-művészeti nevelést is. 2005-ben a fenntartói feladatokat ellátását már a névváltoztatáson átesett, - de tagjait és céljait tekintve ugyanaz, - de megújult szülői és

tanári szervezet a **Győri Waldorf Egyesület** látta el. A 2006/2007. tanévben az intézmény telephelye megváltozott. Általános Iskolai tanulóinkat Töltéstaván tudtuk elhelyezni. A helyi általános iskolában egy általunk teljesen felújított épületszárnyban tanulhattak a kicsik és a gimnázium diákjai kerültek a győri székhelyen a Madách utcába.

A 2007/2008. tanév végén iskolaszakadás következett be, mely jelentősen átírta az addigi terveinket és folyamatainkat. Struktúra- és szemléletváltással, kitartó és következetes munkával sikeresen túljutottunk a nehézségeken. 2008-ban debütált a gimnázium, az első érettségit tett diákjaival, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtottak a kiemelkedően nehéz körülmények ellenére is, a továbbtanulás felsőoktatási intézménybe államilag támogatott képzésre 100%-os volt. A 2008/2009. tanévet rendkívüli erőfeszítéssel, kitartással, hittel, energiával és nem lankadó akarattal, következetes szervezési munkával; **egy új iskolaalapítással indítottuk el.** Ettől a tanévtől kezdődően az önkormányzattól üzemeltetési feladatokkal együtt használatra megkaptuk a Balassi Iskola alagsorát, melyet évenkénti bővítéssel lassan, folyamatos felújításokkal birtokba vehettünk.

A pedagógiai munka megerősödött és kiteljesedett, melyet reprezentál a létszámnövekedés mely 2008-tól folyamatos és lassan elérjük azt az állapotot, hogy kénytelenek leszünk több családot is létszámhiányra hivatkozással elutasítani, mert lassan minden évfolyamon elérjük a 25 fős tanulói létszámot. Fontosnak tartjuk, hogy a Waldorf Óvodások és a hozzánk járó Általános Iskolás tanulóink, minél nagyobb létszámban kerülhessenek be a gimnáziumi évfolyamokra.

Szorgos munkálkodással, tevékenyen éltük a mindennapokat, melynek eredményeképpen megerősödtek az igaz értékek, megújultak az elavult, berögzült szokások, programokat, rendezvényeket próbáltunk ki, vagy éppen hagytunk abba és bevezettünk olyan újításokat melynek megőrzésében reménykedünk.

2017. nyarán következett be a várva várt pillanat, amikortól is a Balassi Iskola teljes épületét kihasználhatjuk és magunkra formálhatjuk. Ez volt az a pillanat, amelyben megmutathattuk, hogy mire képes egy olyan közösség, mely saját választásából tevékenykedik, azért, hogy a gyermekeiknek olyan nevelést-oktatást biztosíthasson, melyben garanciát lát, egy produktív és tartalmas és teljes élet megvalósítására.

Az Intézmény Waldorf-pedagógiai nevelési-oktatási alapja:

A Forrás Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és AMI azoknak a diákoknak az intézménye, akik nyitottak a világra, érzékenyek a környezetre, korszerű és alkalmazható tudással kívánnak rendelkezni és igénylik személyiségük folyamatos fejlesztését, elfogadják az Iskola integrációs törekvéseit és e folyamatban aktívan részt vállalnak. Iskolánkban szívesen fogadunk különböző világnézettel rendelkező családokat, felekezeti hovatartozás megkötése nélkül, amennyiben elfogadja és látogatja az iskolai ünnepeket, hagyományokat melyek a keresztyén ünnepkörhöz kötöttek és/de alternatív formában valósulnak meg. Az iskola tanulóitól elvárjuk, hogy a pedagógiai programban kifejtett

célkitűzések és értékek elfogadásával végezzék mindennapi munkájukat, erősítsék az iskola szellemiségét. Tanulmányi kötelezettségeik teljesítése mellett vállaljanak részt az iskola egyéb tevékenységeiben, tartsák be az iskola rendjét és a házirendben meghatározott szabályokat, tevékenységükkel erősítsék osztályuk és az iskola közösségi életét, gazdagítsák az iskola hagyományait! Magatartásuk, megjelenésük, beszédük és viselkedésük legyen méltó az intézmény írott és íratlan szabályaihoz és normáihoz, a Waldorf-pedagógia alapelveihez.

Alapelvek:

Mi, a Forrás Waldorf Iskolában tanuló diákok és szüleik, valamint az iskolában tanító tanárok és a nem pedagógus munkatársak az alábbi alapelvek érvényesülésére törekszünk az iskolai élet során:

- Partnerség - Az iskolát a tanulók, a szülők, a tanárok és a nem pedagógus munkatársak szövetségének tekintjük egyéni és csoportos képességeink összehangolt kibontakoztatása érdekében. Az iskolai munka során a fő hangsúlyt az együttműködésre helyezzük.
- Tisztelet egymás iránt - Elismerjük és óvjuk egymás emberi méltóságát. Megbecsüléssel fordulunk közösségünk tagjai, és az általuk végzett munka felé.
- Bátorság az őszinteségre - Nyíltan felvállaljuk egymás előtt elképzeléseinket, véleményünket bármely kérdésben.

A jövőnk tiszta lap, minden nap újra indul, nem tudjuk mivel íródna tele történetünk üres fejezeti, nem tudhatjuk sorsistennő hogyan szövi tovább a közösségi életünk fonalát, csak azt tudjuk, hogy mit szeretnénk elérni, és a megvalósítás hogyanja az történjen a mindennapok szent pillanataiban, alakuljanak az elmélyülés és a tudatos, aktív cselekvések közötti ihletett pillanatokban meghozott döntéseink nyomán. Mert tudjuk, hogy úttá válik minden lépés a talpunk alatt, amit megteszünk... Az úton megszületnek a megfelelő válaszok az akkori jelenben a múlt és a jövő találkozásában.

Amit tudunk, hogy:

- ❖ szeretnénk olyan iskolaépületben működtetni a Waldorf-pedagógia elvein nyugvó intézményt, mely természeti környezetben helyezkedik el, és már a közvetlen környezetével és megjelenésével is tükrözi az iskola szellemi alapjait; (antropozófia, biodinamikus szemlélet, organikus építészet)
- ❖ szeretnénk egy egységes Waldorf-intézményt óvodával és 12+1 évfolyamos Waldorf-iskolával, szeretnénk regionális Waldorf-gimnáziummá válni, kollégiummal;

- ❖ szeretnénk egy olyan közösséget, mely kialakítja a pedagógiai programban kitűzött nevelési célok és helyi tantervünkben megfogalmazott tantárgyi követelmények megvalósításának ideális körülményeit;
- ❖ szeretnénk, hogy a hozzánk érkező tanítványokat szakmailag felkészült, lelkes, nyitott, kreatív a Waldorf-pedagógia szellemi háttérével áthatott, a Waldorf-pedagógia elveit magas szinten megvalósítani képes Tanári Kollégium fogadja, kísérje és bocsássa végül az élet forgatagába;
- ❖ szeretnénk az önigazgatást oly módon megvalósítani, hogy az intézmény működését meghatározó három szféra – jogi, gazdasági, szellemi – jól elkülönülten, de egymásra odafigyelő, harmonizáló, bizalommal teli, megbecsült légkörben, maximális önfegyelemmel és magas színvonalon működhessen;
- ❖ szeretnénk olyan stabil és erős anyagi megbecsülést nyújtani a gyermekeket tanító pedagógusoknak, pedagógiai munkát segítő munkatársaknak, mely kifejezi a szülők elismerését, azért az áldozatos ténykedésért, gondoskodásért, figyelmességért mellyel az intézményünkben dolgozók a tanítványokat körbe veszik;
- ❖ szeretnénk, ha mindenki, aki a közösségünkhöz csatlakozik érdeklődéssel fordulna az intézmény szellemi háttéréhez (antropozófia), szervezeti struktúrájához (organikus), működésének elméleti háttéréhez (önigazgatás, szociális hármastagozódás), gyakorlati működtetéséhez (mandátum csoportok, dinamikus delegáció);
- ❖ szeretnénk olyan közösségi kultúrát megvalósítani, olyan légkört teremteni melyben a diákok, a szülők és a tanárok képességeik maximumán kibontakozhatnak, mert érzik, tudják és tapasztalják, hogy bíznak bennük, elfogadják, elismerik és szeretik őket;
- ❖ szeretnénk ha az iskolai kultúránk fontos része lenne az értékmegőrzés, az értékteremtés és a jövőbe mutató közösségépítés.

...a Waldorf-pedagógia megvalósítása a nevelés művészete...

*„Nevelőként azt kell a gyermekben kibontakoztatnunk,
hogy művészi módon tudjon a világ forgatagába belehelyezkedni.”*

/Rudolf Steiner/

II. A WALDORF-PEDAGÓGIA ALAPJÁN MŰKÖDŐ INTÉZMÉNYEK WALDORF-KERETTANTERVE, MINT A NEVELÉS-OKTATÁS TARTALMI KÉRDÉSEIRE VONATKOZÓ EGYEDI MEGOLDÁS, ILLETVE MINT AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJÁNAK ÉS HELYI TANTERVÉNEK ALAPDOKUMENTUMA

A magyar Waldorf-iskolák kerettantere 2020 a jelen dokumentum mellékletét képezi.

III. AZ INTÉZMÉNY HELYI MEGOLDÁSAI A KERETTANTERV ÁLTAL KIJELÖLT KERETEK KÖZÖTT

1. A tanterv egészére vonatkozó általános szempontok

- *Lehetséges a különböző tantárgyak integrációja és a témakörök egymás közötti átcsoportosítása.*
- *A kerettantervben szereplő tantárgy elnevezésének módosítása a Helyi Tantervben:*

<i>Waldorf-kerettanterv</i>	<i>Helyi tanterv</i>	<i>Évfolyamok</i>	<i>Megjegyzés</i>
<i>Mozgás és testnevelés</i>	<i>Bothmer-gimnasztika</i>	<i>1-10.</i>	<i>amennyiben Bothmer-tanár tanítja</i>
<i>Kötelezően választható testmozgás</i>	<i>Bothmer-játék</i>	<i>1-4.</i>	<i>amennyiben Bothmer-tanár tanítja</i>

- *A kötelező vagy szabadon választható tantárgyak javasolt időkereteinek tanévek közötti átcsoportosítása és/vagy tömbösítése:*

<i>Digitális kultúra</i>						
<i>Waldorf-kerettanterv</i>						
<i>évfolyam</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>
<i>időkeret</i>	<i>36</i>	<i>36</i>	<i>54</i>	<i>54</i>	<i>54</i>	<i>54</i>
<i>Helyi tanterv</i>						
<i>időkeret</i>	<i>0</i>	<i>72 tömbösítve projekt szerűen</i>	<i>34</i>	<i>34</i>	<i>74</i>	<i>74</i>

- valamint a tantárgyi óraszámok növelése a jogszabályok adta keretek között.
- Mindennapos testneveléshez 1-4. évfolyamon kötelezően választható tevékenységek:
Tánc, Erdőjárás, Játék, Bothmer-játék tartoznak;
- A szabadon választható éves órakeretek a tanévek között átcsoportosítva:

<i>Tanulásmódszertan</i>			
<i>Waldorf-kerettanterv</i>			
<i>évfolyam</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>
<i>időkeret</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>
<i>Helyi tanterv</i>			
<i>időkeret</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>30</i>

- A szabadon választott órakeret terhére kötelező tantárgy megnövelt órászáma:
5. és 8. évfolyam Gazdasági ismeretek 30 illetve 20 órája – Dráma óra

2. Az egyes szaktárgyakra vonatkozóan

Nyelvoktatás

- *Angol nyelv*
- *Német nyelv*

IV. A PEDAGÓGIAI PROGRAM EGYÉB KÖTELEZŐ ELEMEI MELYEKET A WALDORF-KERETTANTERV NEM VAGY CSAK RÉSZBEN SZABÁLYOZ

a) A tanuló felvétel, átvétel helyi szabályai

A felvételi folyamat az első évfolyamra

A felvételi folyamat előzményeként (LEO program) keretén belül az ismerkedést követően a szülők írásban jelzik az iskola felé jelentkezési szándékukat egy jelentkezési lap valamint részletes anamnézis kitöltésével. Az egyéni iskolakészültségi betekintést megelőzően a leendő osztálytanító játszótér keretein belül csoportosan is ismerkedik a gyerekekkel.

Ezt követően a gyermekek egy iskolakészültségi vizsgálaton vesznek részt. A leendő osztálytanító felméri egyesével a gyermekek készültségi állapotát egy mesén keresztül,

játékos formában. A folyamatot pedagógus és gyógypedagógus követi nyomon. Fizikai-lelki-szellemi területeket egységben figyelik meg.

Megfigyelt és vizsgált területek: fogváltás, testi arányok, verbális-nonverbális kommunikáció, figyelem-koncentráció minősége és időtartama, rajzkészség (ember-ház-fa rajz), számfogalom, szem-kéz-láb dominancia, keresztdominancia, figyelik a gyermek erősségeit, feltérképezik a fejlesztésre váró területeket.

A leendő osztály összetételének kialakításánál fontos szempont az, hogy az osztályközösség a lehető leghatékonyabban tudjon működni, ezért törekszünk az egyensúly megtartására miszerint a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek ne legyenek túlsúlyban.

A felvételi folyamat végére az osztálytanító átlátja a teljes osztályképet. Lehetősége van az egyéni felvételin résztvevő gyermekeknek egy csoportos felvételi lebonyolítására. Ennek tematikáját szabadon kidolgozhatja a LEO Csoport. A Tanári Konferencián beszámol a felvételi folyamat eredményeiről, javaslatot tesz gyermekfelvételtől esetleges elutasításról, indoklással alátámasztva. Az óvodai jellemzés, az egyéni és csoportos felvételi ismeretének tükrében a leendő osztálytanító javaslatait, érveit, szándékát figyelembe véve a Tanári Konferencia hozza meg a végleges döntést, melyről az szülőket írásban tájékoztatja. A felvételtől és az elutasításról az Iskolaképviselő-igazgató határozati formában értesíti a szülőket.

A Tanári Konferencia döntése alapján alakul ki a végleges osztálylétszám.

Amennyiben egy vagy több gyermek felvételét illetően nem tudott egyértelmű döntést hozni, abban az esetben egy következő közös játszóház után hozza meg végleges döntését. Ezzel a felvételi folyamat pedagógiai része lezárul.

A felvételi folyamatba, ha a Tanári Konferencia indokoltnak látja joga van bevonni külső szakembert, intézményt (pszichológus, Extra Lesson tanár, Nevelési Tanácsadó stb.).

b) A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei, középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A tanulmányok alatti vizsgák részletes követelményeit a Házirend 1. sz. melléklete tartalmazza.

A felvételi eljárás menete a kilencedik évfolyamra

Központi írásbeli vizsgát nem kérünk, írásbeli felvételi vizsga nincs, szóbeli meghallgatás nincs. A diákokkal és szüleikkel beszélgetést folytatunk, melynek során azt vizsgáljuk, hogy a jelentkező beilleszthető-e a közösségbe.

A jelentkezők rangsorolásának szempontjai

- az általános iskola 7. évfolyam év végi eredménye és a 8. osztály félévi értékelése meghatározó a különböző intézményekből érkező tanulók esetében;
- bizonyos művészeti és testkultúrális képességek, készségek megléte is döntő fontosságú;
- mindezek mellett figyelembe vesszük, a tanulót, mint személyiséget, illetve azt, hogy mennyire illeszthető be a kialakuló osztályközösségbe;
- ne legyen tartósan rossz tanuló;
- milyen szellemiséget hoz magával: mennyire olvasott, érdeklik-e a könyvek, mennyi időt tölt számítógép előtt vagy T.V. nézéssel, illetve egyéb online fórumokon mennyi időt tölt, milyen az érdeklődési köre, milyen a kifejezőkészsége, mi a hobbija, mivel tölti szívesen a szabad idejét;
- előnyt jelent: ha kiemelkedő tehetséget mutat bármely területen, ha eddig is Waldorf-iskolába járt, ha kisebb vagy nagyobb testvérét is beíratják, ha az egész család részt tud venni az iskola életében;
- Az SNI-s, BTM-s tanulók esetében nagyobb hangsúlyt kap a személyes elbeszélgetés során szerzett tapasztalat.

c) Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Célja: Hasznos ismeretek átadása, tanítása, a tanulók részére alapvető elsősegélynyújtási módokról, gyakorlati alkalmazásuk balesetek, sérülések esetén

- Felelősségteljes gondolkodásmód, érzékenység embertársaink iránt
- Szociális érzékenység és attitűd fejlesztése
- Figyelem és tenni akarás kialakítása a bajban lévők irányába

Célcsoport: 1-12. évfolyam tanuló diákok, a korosztályuknak megfelelő mélységben

Helyszín: Forrás Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és AMI telephelye, székhelye, látogatások mentőállomásokon, Vöröskereszt szervezetinél

Ideje: kapcsolódó tananyagtartalmak tanórai átadása alkalmával, délutáni oktató-nevelő munka keretein belül, napközi időben, szervezett tanfolyam keretében, csoportos foglalkozások alatt

Téma:

- Az elsősegély-nyújtás fogalma, célja, általános szabályai
- Tájékozódás a balesetek helyszínén
- Mentőhívás
- Sebek fogalma, fajtái, sebellátás, alapvető kötésformák
- Vérzések fajtái, ellátásuk, vérzéscsillapítás (orrvérzés)
- Égési sérülések típusai, ellátása
- Törés tünetei, fajtái, rögzítési módjuk
- Rándulás és ficam
- Általános tűzvédelmi ismeretek, füstmérgezés
- Szén-monoxid mérgezés tünetei, ellátása

- Életjelenségek, eszméletvesztés tünetei, ellátása
- Gyakorlat: keringés és légzés vizsgálata, stabil oldalfekvés tanítása
- A klinikai és a biológiai halál jele
- Gyakorlat: Komplex újraélesztés tanítása
- Teendők túlzott alkoholfogyasztás esetén
- Teendők túlzott kábítószer használat esetén
- - Közúti elsősegélynyújtó tanfolyamon oktatott elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítása
- Tömegrendezvények helyszínbiztosítása
- teendők tömegbaleset, katasztrófa, vegyi anyagot szállító jármű balesete kapcsán
- Gyakorlat: kommunikációs és szituációs gyakorlatok, esettanulmányok
- Elsősegély-nyújtás belgyógyászati, nőgyógyászati, idegrendszeri és egyéb betegségek (cukorbetegség, allergiás tünetek, szülés, epilepszia, stroke)

Foglalkozások megtartásában közreműködők:

- Pedagógusok
- Iskolaorvos
- Iskolavédőnő
- Mentőszolgálat munkatársai
- Vízümentő Szolgálat
- Kortárs, képzésben részt vett diákok
- Kortárs diákok, aki már végrehajtottak ilyen tevékenységet

d) A tanulóknak az intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai, ezek gyakorlásának rendje

A DÖK és az IP szervezeti egységein keresztül diákjaink mindennemű érdekérvényesítési jogaikkal élhetnek. A következő dokumentumok tartalmazzák a részletes leírását a diákság döntési folyamatokban való részvételi lehetőségeit; SZMSZ, DÖK SZMSZ, HÁZIREND. A tanulók közössége a vonatkozó törvény által biztosított joga alapján Diákönkormányzatot működtet. Működési rendje az Iskola önálló szabályzatai közé tartozik. A Diákönkormányzat működését a tanulók (Diákönkormányzat) által felkért tanár támogatja. A Diákönkormányzatot támogató tanár megbízatása egy évre szól. Vele egyeztetnek a programjaikhoz szükséges iskolai helyiségek használatáról, melyet a patronáló tanár az Intézményvezetővel és a Tanári Kollégiummal egyeztetve engedélyezhet. A diákönkormányzat a költségvetés tervezési időszakában benyújthatja a gazdasági csoporthoz a következő tanévre szóló programtervezetét, és annak várható költségeit. A tervek megvalósíthatóságáról és a támogatási összeg mértékéről az Iskola Parlament dönt. A DÖK a jogait a Köznevelési Törvény paragrafusai alapján gyakorolja. A tanulók közössége a vonatkozó törvény által biztosított joga alapján Diákönkormányzatot működtet. Működési rendje az Iskola önálló szabályzatai közé tartozik.

e) A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái; a tanulók, szülők/gondviselők értesítésével kapcsolatos szabályok

A Waldorf-iskola két elkülöníthető elemre épül. Az egyik a tanterv, és hozzákapcsolódóan a fejlődő ember kutatása. A másik elem azokra az alapelvekre épül, melyeket Rudolf Steiner a szociális élet hármasságáról fogalmazott meg. A Waldorf-pedagógia legfontosabb célja a szociális megújulás. Egészséges szociális életet olyan szociális felelősségérzet művelésével lehet teremteni, mely individuális emberismereten alapul, és amit széleskörű és holisztikus neveléssel lehet elérni.

A hármasság tagozódás a szociális élet fő területei, a gazdasági szféra, a jogi-politikai, valamint a kulturális-szellemi szféra közötti alapvető interakció és dinamika megértésének egy módja. Steiner úgy látta, hogy ez a három elsődleges terület kölcsönös egymásrataltságban létezik együtt. Minden területnek megvan a maga működési elve. A kulturális vagy szellemi életben a vezérelv a szabadság; a jog és politika világában az egyenlőség és az igazság; a gazdasági életben pedig a testvériség elvének kell meghatározónak lennie. Ha ezen elvek mindegyike érvényesítésre kerül a megfelelő szférában, akkor jöhet létre egészséges szociális fejlődés. Ha ezek alkalmazása helytelenül történik, akkor ezek az elvek szociális egyenlőtlenséghez és konfliktusokhoz vezetnek. A korlátlan szabadság alkalmazása a gazdasági szférában kizsákmányolást és környezeti pusztítást eredményez. A szellemi vagy kulturális életre kényszerített egyenlőség az individualitás tagadásához, uniformizáláshoz a kulturális életben pedig érdektelenséghez vezet. Ahol a politikai vagy intézményi szférából hiányzik vagy meggyengül az igazság és egyenlőség elve, az emberi jogok tiszteletének hiánya a legkülönbözőbb elnyomásfajtákhoz vezethet.

A működési elvek egészséges egyensúlyának megteremtése persze akár a társadalomban, akár csak egy társadalmi szervezeten vagy intézményen belül, egy differenciált és bonyolult folyamat eredménye lehet. Ugyanakkor ezeknek az alapelveknek az elfogadása döntő fontosságú. A hármasság elvei tükröződnek a Waldorf-iskola szervezeti felépítésében, melyek még mindig meghatározzák - számos helyi változat létezése mellett - minden Waldorf-iskola vezetésének szerkezetét. Steiner elsődleges szándéka az volt, hogy megóvja a tantervet és a tanítási módszert a politikusok és bürokraták előírásaitól, valamint, hogy távol tartsa a gazdasági érdekek befolyását az iskolától. Nézete szerint az iskolának függetlennek kell lennie ezektől a befolyásoló tényezőktől, ugyanakkor elérhetővé kell válnia mindazon szülők számára, akik ezt az iskolát választják gyermekük számára. „Egészséges viszony csak akkor áll fenn az iskola és a társadalom között, ha a társadalmat állandóan olyan emberek látják el új és egyéni kezdeményezésekkel, akiket a nevelésük akadálytalanul hagyott kibontakozni. Ez csak akkor valósítható meg, ha az iskolák és az egyén nevelési rendszere a társadalmi organizmuson belül önálló. Az államnak és a gazdasági életnek olyan emberekkel kell együttműködnie, akiket szabad szellemi kultúra

nevelt. Nem szabad, hogy hatalma legyen arra, hogy saját igényei szerint előírja, hogy ezeket az embereket hogyan kell nevelni”/Rudolf Steiner/ Steiner a továbbiakban kifejtette, hogy az iskola vezetésének önállósága biztosítja, hogy egy olyan szabad kulturális intézmény, mint amilyen egy iskola, ne a világtól elrugaszkodott embereket képezzen. És valóban, az igazi szociális megújuláshoz arra van szükség, hogy a társadalom vállalja annak kockázatát, hogy egy független, az emberi természetre irányuló folyamatos kutatáson alapuló oktatási rendszer jöjjön létre, amely szabadon gondolkodó, kezdeményezőkésséggel rendelkező egyéneket képez. Steiner e cél elérése érdekében érvelt amellett, hogy az oktatás teljes mértékben szakadjon el mind a közigazgatástól, mind az üzleti világtól. „A nevelők társadalmon belül elfoglalt helyének és tevékenységének kizárólag azoktól az intézményektől kell függeniük, amelyek tagjai maguk is nevelők. Az oktatási-nevelési intézmények irányítása, pedagógiai tanfolyamok szervezése és céljaik kitűzése csakis olyan emberek kezében legyen, akik egyidejűleg tanítanak, vagy más módon produktívan tevékenykednek a kultúréletben. Ezek az emberek minden esetben megosztanak idejüket a tulajdonképpeni tanítás (vagy kulturális működés egyéb fajtája) és a nevelési rendszer adminisztratív irányítása között.”/Rudolf Steiner/ Annak ellenére, hogy ezt mondta, az első Waldorf-iskola alapításakor Steiner a kompromisszumkötés szükségszerűségét emlegette. A Waldorf-iskolának el kell kerülnie az izoláció veszélyét, és nem válhat elitista, kisebbségi iskolák mozgalmává. A maga elé tűzött szociális feladatokat csak a társadalom fő sodrán belül lehet megvalósítani. Ő maga egyezséget kötött a helyi oktatási szervekkel arra nézvést, hogy mik legyenek a tanulók fő fejlődési stádiumaiban elvárható teljesítmények. A Waldorf-pedagógia igazi szerepe abban áll, hogy aktív szerepet vállaljon a kulturális életben, képviselje nézeteit a gyermekfejlődésről, de ne adja fel identitását.

A tanári közösség az iskolai közösségben

Az első Waldorf-iskola alapításakor Steiner kifejtette, hogy egészséges egyensúlyt kell teremteni a Waldorf-pedagógia ideáljai és azon igény között, hogy rugalmasan *„kiszolgáljuk az ideáljainktól távol eső elvárásokat is”* és hozzátette, hogy mindenki számára fontos lenne, hogy *„kezdetől fogva latba vesse teljes erejét. Ezért az iskolát nem bürokratikusan, hanem kollegiálisan fogjuk megszervezni, és republikánus módon közösen vezetjük. Egy igazi tanári közösségben nem lesz meg az a kényelmünk, hogy egy igazgatótól kapjunk útbaigazítást, hanem a problémák megoldásához magunknak is hozzá kell járulnunk, és teljes felelősséget kell vállalnunk azért, amit tennünk kell. Mindannyiunknak teljes felelősséget kell vállalnunk.*

A felügyeletet helyettesíthetjük ezzel az előkészítő tanfolyammal, és a munkánk révén megszerezzen mindazt, ami egyesíti az iskolát.”

A fenti elvet a különböző iskolák más-más módon juttatják érvényre. A kezdeti időszak után voltaképpen minden iskola a feladatok delegálásának elvén működik, amely során egyének és csoportok vállalnak felelősséget a vezetés és döntéshozatal bizonyos területein a közösen meghatározott célok figyelembevételével.

Minden Waldorf-iskola állampolgári kezdeményezésre jött létre, és nonprofit közhasznú alapítvány vagy egyesület formájában működik. Az iskola fenntartója az oktatást érintő napi kérdések intézését a tanári kollégiumra ruházza, amely rotációs alapon, rövid hivatali időre konferenciavezetőt jelöl ki tagjai közül. A tanári kollégiumnak általában tagja minden állandó szerződéssel rendelkező tanár. A tanári kollégium képviseli az iskola pedagógiai ethosát, és együttesen vagy delegált képviselői által minden olyan területen felelősséggel tartozik, amely normál esetben az igazgató hatásköre volna.

Az iskola egészét érintő kérdésekben, pedagógiai, jogi, gazdasági téren, valamint a minőség ellenőrzésében a tanári kollégium szorosan együttműködik a fenntartóval. A fenntartó a Waldorf-iskolákban a szülői közösség azon tagjai, akik komoly elkötelezettséget vállalnak az egyesületi tagsággal az iskola fennmaradásáért és működtetéséért. Az iskoláért, mint közintézményért a fenntartó vállal mindennemű felelősséget. Legfontosabb feladata, hogy megteremtse az oktatáshoz szükséges feltételeket. Ezek közé tartoznak a gazdasági és jogi ügyek rendezése, az épületek, a karbantartás, az adminisztráció, a dologi feltételek, az egészség és biztonság, a biztosítás stb. kérdései. Ugyanakkor elsősorban a tanári kollégium vállal felelősséget a tanításért, az oktatás területén végzett kutatási munkákért, a tanterv fejlesztéséért, a tanárok felvételéért és azok képzéséért, a gyermekek felvételéért, a tutori rendszer kiépítésért, az órarend kialakításáért, az ünnepek megtartásáért, és az iskola egész szellemi életéért.

Szülők és tanárok együttműködése

A Waldorf-iskolákban rendkívül fontos a szülők és tanárok szoros együttműködése. A tanítás nem nélkülözheti a szülők támogatását és érdeklődését, s a gyermekek számára különösen hasznos, ha ez az együttműködés kölcsönösen támogató jellegű. A szülők különböző szinteken vesznek részt az iskola munkájában. Néhány szülő fenntartói szerepet is vállal; mások az iskolán belüli önkéntes képviselői csoportokhoz csatlakozhatnak, amelyek bizonyos területekért vállalnak felelősséget, mint például a gazdasági vezetésért, építkezésért, kiadványok, hírlevelek, tájékoztató anyagok szerkesztésért stb. Gyakran a felnőttoktatás különböző formáira is lehetőség van az iskolákban; ilyenek például a szülőknek szóló tájékoztató estek, a művészeti csoportok, a bevezető tanfolyamok a Waldorf-pedagógiába, kutató csoportok. Sok iskolában működik a szülőknek és a tanároknak egy közös képviselői csoportja, vagy valamilyen megfelelő szervezet,

amelyben a szülők és tanárok közösen megbeszélhetik az egész iskolát érintő ügyeket, általános pedagógiai kérdéseket, és visszajelzést adhatnak egymás számára.

Minden osztály rendszeresen tart szülői esteket, amelyben a tanár beszámol a tanterv aktuális vonatkozásairól és a gyermekek fejlődéséről. Itt lehet megbeszélni az osztályban felmerülő kérdéseket, problémákat, és itt lehet kezdeményezni a gyermekeknek nyújtandó segítség számos válfaját. A Waldorf-iskolákban élő hagyomány a családlátogatások gyakorlata, mivel az iskola tisztában van az otthoni helyzet jelentőségével a gyermek fejlődésében. A legtöbb iskola lehetővé teszi a szülők számára, hogy betekintést nyerjenek a tanárok munkájába.

Az egész iskolaközösség élete felpezsdül egy-egy évszakhoz kötődő ünnep alkalmával, amelyen gyakran a szülők és a barátok is részt vesznek.

A szülők ismerik és tudomásul veszik, hogy az iskolai életben, a szoros együttműködés feltétele a közösségfejlesztésnek és szerves részét képezik ezen folyamatnak, hogy a gyermekek részt vegyenek a különböző évfolyamokhoz kapcsolódó külső helyszínen zajló kirándulásokon, gyakorlatokon, táborokon, beavatásokon, ünnepi és egyéb rendezvényeken, melyek megerősítik az együvé tartozás élményét. Ezek alól az események alól a tanuló minden évben egyszer kérhet felmentést, a szülő által egy héttel az esemény előtt írásban kérvényezett levelében, ellenkező esetben a hiányzás igazolatlannak minősül, ezért az eseményen való részvételt be kell pótolni, vagy nem teljesítettnek tekintendő, mely akadályozza a tanulót a folyamatos továbbhaladásban.

Az iskola fontosnak tartja, hogy információs anyagokkal, nyílt napokon, hónapünnepeken, bevezető előadásokon, szülői tájékoztatókon, hírleveleken és iskolai újságokon keresztül is tájékoztassa a szülőket. A megfelelő tájékoztatás és az iskolai szervezet átláthatósága segít sok kérdés megválaszolásában. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülői szerep

A Waldorf-iskola mindig szülők elhatározásából jön létre. A szülői munka azonban nem ér véget az iskola elindításával, mivel az ott dolgozó pedagógusok nevelő partnerként tekintenek a szülőkre. Annak érdekében, hogy elveiket, gyakorlatukat, értékrendjüket harmóniába hozzák, a tanárok rendszeres szülői esteket szerveznek az osztályba járó gyerekek szüleinek. Ezek a szülői estek alkalmat adnak az eszmecserére, a tapasztalatok megosztására, a fontosabb életkori problémák közös megértésére, feldolgozására. A havi rendszerességgel találkozó szülők eleven kapcsolatot ápolnak az osztályt vezető tanárral és egymással is, ennek révén olyan szociális közeg jöhet létre, ami segítheti a mindennapos gondok megoldását és nagyobb krízisek alkalmával is támogatást nyújthat a bajba kerülőknek. Ezen közvetlen emberi kapcsolattartás elengedhetetlen feltétele a gyerekek nevelésének, a közös felelősség tudatos kialakításának. A szülők bevonása az iskolában

zajló közösségi programok, ünnepek szervezésébe szintén erősítheti az elkötelezettséget és lehetővé teszi a szülők számára a pedagógiai folyamatokba történő betekintést. Ezt a tendenciát erősítik a rendszeresen megtartott „hónapünnepek”, melyek során a gyerekek ünnepi keretek között adnak betekintést az érdeklődő szülőknek az órákon végzett munkáról.

A szülői közösség sajátos szerepköre az intézményfenntartói feladatok ellátása. A Waldorf-iskolák civil szervezetek, szülői kezdeményezésre alapított és a mindenkori szülői közösség által működtetett alapítványok és egyesületek fenntartásában működnek. A szülők fenntartói tevékenységéről részletesebben a 11. fejezet szól.

A szülői együttműködés formái Szülői estek /Szülői Körök

Az osztálytanítók és osztálykísérő Szülői Köröket tartanak, ahol beszámolnak az osztályban végzett munkákról, illetve aktuális problémákat és feladatokat beszélnek meg a szülőkkel.

A szülői esteken esetenként a szaktanárok is részt vesznek, így lehetőség nyílik a szakórákon történő munka ismertetésére, illetve az egész osztályt érintő kérdések megbeszélésére.

Fogadó óra

A szülők az osztálytanítókkal, osztálykísérőkkel illetve a szaktanárokkal előzetesen egyeztetett időpontban beszélgethetnek gyermekük fejlődéséről. E találkozásokat a szülők, illetve a tanárok egyaránt kezdeményezhetik.

Iskola Fórum

A teljes iskolai közösség egyeztetési, tájékoztatási fóruma; a tanárok, a diákok és szülők közös tájékoztató estje.

A fórum véleményezési joggal bír. A Fórum tájékoztató és véleménynyilvánítási lehetőség az iskola minden érintettje számára.

Iskola Parlament

Döntéshozó fórum nem pedagógiai kérdésekben, melynek tagjai a szülők, a tanárok, a fenntartó képviselői, őket érintő kérdésekben meghívott tag a DÖK képviselője is.

Kerekasztal – előre igényelt témák megbeszélése.

Olvasókör – tapasztalt antropozófus vezetésével rendszeresen tartott szakirodalmak közösségi feldolgozása.

Egyesületi tagság – elkötelezett, tudatos szülők önkéntes alapon csatlakoznak az iskolát fenntartó egyesület tevékenységéhez.

A pedagógusok együttélésének formái

Tanári Konferencia

Az iskolánkban tanító osztálytanítók, osztálykísérők és szaktanárok pedagógiai-, általános és működési konferenciát tartanak heti rendszerességgel, ahol alkalmuk nyílik közös művészeti tevékenységeket folytatni, pedagógiai témákon közösen dolgozni, és egyéb, mindennapi tapasztalataikat megbeszélni.

Ez az iskola életének központja, pedagógiai útjának alakítója.

Feladata, hogy élő szellemi műhely alakuljon ki, amely lehetővé teszi a kollégium tagjainak fejlődését; azt, hogy gondoskodjon az iskola pedagógiai programjának megvalósításáról, szervezze az iskolában folyó pedagógiai munkát és az ahhoz szükséges feltételeket igényelje a fenntartótól.

A konferencia működését a A Tanári Konferencia Működési Rendje szabályozza. *(szmsz. 4. számú melléklet)*

A Tanári Konferencia négy szintéren működik külön egységként, mint alsó-, közép-, és felső-tagozatos konferenciák

Mentorálás

A tanárok egymás segítésére szorosabb, mentorális jellegű kapcsolatot alakítanak ki, amelynek során mélyebben megismerik egymás pedagógiai művészetét, majd tapasztalataikat lehetőség szerint tanévenként többször megbeszélik.

Kötelezően kíséri mentor a gyakornok tevékenységét.

Hospitálások

Az osztálytanítók és osztálykísérők az osztályukban tanító szaktanárok óráit látogatják, a szaktanárok pedig az általuk tanított osztályok epocháit látogatják évente minimum egy alkalommal.

Minőségi Körök

Az egy területeten tevékenykedő tanárok, csoportokat alkotnak, hogy mélyebb szakmai elmélyülésre kerülhessen sor a Waldorf-pedagógiát érintő kérdésekben. (Pl.:nyelvi-csoport, Wagyok-csoport, stb.)

Mandátum csoportok

A Tanári Kollégium által rövid-, vagy hosszútávú, illetve egy tevékenységre szóló megbízás, felhatalmazás, döntési jogkör biztosításával, beszámolási és visszatekintési kötelezettséggel.

Szabadidős tevékenységek

- tantestületi kirándulás
- művészeti foglalkozások
- sportfoglalkozások
- iskolai rendezvények
- szellemi műhelyek

Az intézményen belüli kapcsolattartás minden kapcsolati rendszerben a Heti Hírmondó.

Partnerek

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az Intézményvezetőnek és a T.K. által megbízott személyeknek állandó munka kapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- az intézmény fenntartójával: Győri Waldorf Egyesület;
- a Magyar Waldorf Szövetség, IGY, UTAK, IMK, NÉHA stb. ;
- A Waldorf Ház Pedagógiai Szolgáltató Központ
- nemzetközi Waldorf-szervezetek, külföldi Waldorf-iskolák
- a területileg illetékes önkormányzati képviselőtestületekkel és polgármesteri hivatalokkal;
 - Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatal;
 - Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat;
- Oktatási Hivatal
- Győri Pedagógiai Oktatási Központ;
- KLIK vezetőivel;
- Vadaskert Gyerme- és Ifjúság-pszichiátriai Kórház és Szakambulancia;
- Országos Értékelési és Vizsgaközpont Nyugat-Dunántúli Régió Igazgatósága;
- a területileg illetékes nevelési tanácsadóval; TKVSZRB;
- olyan, Győrben és Gy-M-S megyében működő intézmények képviselőivel, amik egyes területeken Waldorf-irányba tevékenykednek (Tündérkert, Csipkebogyó Óvoda, Csipkerózsza Waldorf-iskola;
- az iskolai étkeztetést biztosító szervezet vezetője;
- iskolakert – Xantus János Állatkert, Nyúl - birtok
- az iskolaorvos és a védőnő;
 - az iskolaorvosi ellátásra (OEP) szerződés keretében kerül sor
 - rendelés csütörtöki napon 9:30-11:30 óra között, oltások ugyanebben az időben
 - szűrővizsgálatok minden páros évfolyamon
 - gyógytestnevelés, könnyített testnevelés szűrés
 - személyes egészségnevelési tanácsadás
- iskola fogászati rendelés;

- őszi időszakban értesítést kapunk az időpontokról
- munkaegészségügyi üzemorvos;
 - üzemorvosi ellátásra szerződés keretében kerül sor
 - évente beutalóval, egyeztetett időpontban
- gyermekjóléti szolgálatok;
- Waldorf-pedagógiai alapokon gyógyító homeopata orvosok;
- városi szinten kulturális intézmények
- városi, megyei és országos civil szervezetek

A fentieken túlmenően az Intézményvezető saját belátása, a T.K. illetve az Iskola Parlament önálló döntései alapján más intézményekkel is folyamatos kapcsolatot tart fenn. Egyedi ügyek intézését a T.K. megbízott mandátummal rendelkező csoportjai és személyei végezhetik.

A helyi tanterv azon – kiegészítő – részei, melyek nem szerepelnek a Waldorf-kerettantervben:

a) Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Házi feladatok

- Az első és a második évfolyamon nem alkalmazzuk a klasszikus és rendszeres házi feladatok kiadását, harmadik évfolyamtól már bevezetésre kerül a rendszeres házi feladat.
- Törekedjünk arra, hogy egyik tanóráról a következő tanóra egy tantárgyból annyi írásbeli házi feladat adható fel, amennyit egy közepes képességű tanuló 20 perc alatt el tud készíteni.
- Egy adott tantárgyból egyik tanóráról a következő tanóra a tanmenet egy órai tananyaga adható fel házi feladatnak. Kivételt képez az összefoglaló óra, amin természetesen a következő órára a téma teljes anyaga feladható számonkérés céljából.
- Olyan házi feladat, amit csak számítógéppel lehet megoldani, abban az esetben adható, ha az iskola biztosítja a tanulónak a számítógéphez való hozzáférést. Ilyen típusú házi feladat nem adatható fel egyik napról a másikra, a feladat elkészítésére minimum három munkanapot biztosítani kell.
- Olyan házi feladat, házi dolgozat, ami gyűjtőmunkát igényel, abban az esetben adható ha az elkészítéséhez minimum három munkanapot biztosítani tudunk
- Hétvégi házfeladat nincs, mert a pénteken kiadott feladatok elkészítésének napja péntek délután.

Napközi (1-8. évfolyam)

- Jellemzően nem használjuk ezt az időt szóbeli vagy írásbeli felkészülésre

Tanulószoba (5-12. évfolyamon)

- Osztálytanítók, osztálykísérők, szaktanárok által előírt feladatok elmaradása, pótlása, gyakorlás, tanulás

b) Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, számonkérések rendje

Írásbeli számonkérések

Az epochazáró és szaktantárgyi témazáró dolgozatokat előre be kell jelenteni és előtte összefoglaló órát kell tartani.

- Az epochazáró dolgozat megírásának minimum ideje 60 perc és a szaktantárgyi témazáró dolgozat megírásának ideje minimum egy teljes tanóra, azaz 45 perc.
- Egy nap maximum két összefoglaló dolgozat íratható.
- A megíratott dolgozatokat a tanár egy hét alatt kijavítja, de legkésőbb a megíratás után két héten belül kijavítja, amit ki kell osztani a tanulóknak.
- A dolgozat kiosztása után a dolgozatok értékelését és a helyes megoldást a tanulókkal meg kell beszélni.
- Az a tanuló, akinek dolgozata nem sikerült a képességeinek megfelelő színvonalúra, vagy értékelhetetlen volt az két héten belül javíthat.
- Minden epochazárót kétszer lehet javítani, sikertelen dolgozatok esetén évvégén van lehetőség a javításra.
- Az írásbeli felelet bejelentés nélkül is íratható.
- Az írásbeli feleletet legkésőbb a megíratás után egy héttel kijavítva ki kell osztani a tanulóknak.

Szóbeli számonkérések

- Tanórai feleltetés minden órán alkalmazható előzetes bejelentés nélkül.
- Egy tanuló szóbeli feleletének maximális ideje 10 perc.
- Egy félévben egy tanulónak lehetőleg legalább egy szóbeli felelete legyen.
- A szóbeli feleletet nemcsak érdemjeggyel, hanem szóban is értékelni kell. A szóbeli értékelésnek tartalmazni kell, hogy mi volt jó, mi volt rossz, mi hiányzott és miben javíthatna a tanuló.

c) A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A Waldorf-iskolákban alapelveként kell érvényesíteni, hogy nincs buktatás, és nincs évisméltés. Természetesen nagyon-nagyon ritka és egyedi eseteket kivéve ilyen helyzet is előfordulhat. A tanároknak folyamatosan gondoskodni kell, arról, hogy a tanulók, olyan szinten sajátítsák el az egyes évfolyamokhoz rendelt tantárgyi követelményeket, mely egyrészt megfelel a diák képességeinek illetve a következő tanévben megfelelő alap a tovább haladáshoz. A lényeg, hogy mivel nincs osztályzás, a tanulók tudása nincs lezárva elégtelennel egy adott epocha anyagából, vagy tananyagrészből, hanem folyamatosan addig kap feladatot a hiányos ismereteinek pótlására, míg végül befejezheti az adott témakört, melyre később építeni lehet.

A továbbhaladás feltétele az elsajátítandó ismeretben való megfelelő szintű alap jártasság. Lehetőség van mindig a javításra.

Az általános iskolából való továbbhaladás a gimnáziumba

A kilencedik évfolyamra lépés feltétele:

- megfelelő képességek a gimnáziumi tananyagtartalmak elsajátításához és egyéb a pedagógiai programban és a helyi tantervben megfogalmazott elfoglaltságokon való részvételhez
- családi elkötelezettség, mellyel az előző nyolc évben az osztálytanító meg volt elégedve
- megfelelő hozzáállás a Waldorf-iskolai elvekhez, a Waldorf-pedagógia gyakorlatahoz
- az iskolai nevelési elvek követése otthoni családi környezetben is

d) Az iskola által alkalmazott szöveges értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályai

A törvényi előírásnak megfelelően a félévi és az év végi értékelés osztályzatra történő átváltását intézményünk iskolaváltás vagy továbbtanulás esetén alkalmazza.

A szöveges értékelés osztályzatra való átváltását az osztálytanító és a szaktanárok a konferencián a következő szempontok alapján végzik:

- képességek a tanév elején
- az egész éves tanulmányi munka minősége
- a kezdeti képességekhez mért egyéni fejlődés, az adott téma tárgyi tudásában elsajátított többlet
- epochazárók, dolgozatok eredményei - bevezetésükre már a negyedik év végén sor kerülhet, magasabb évfolyamokon pedig rendszeresen alkalmazhatóak. Az epochazárók szöveges értékelése mellett a 7-10. évfolyamon százalékos értékelést is kaphatnak a tanulók.

Az átváltáskor figyelembe vesszük a saját skálán jelölt pozitívumokat, míg negatívumok esetén csak az elsajátított tudás eredménye számít.

e) Fejlesztő program

Adományok és akadályok – tehetséggondozás és felzárkóztatás

A Waldorf-pedagógia legfontosabb megállapításai az adottságok és az akadályozottságok kérdéséről azon nyugszanak, hogy mindent, amit tanítani akarunk egy gyermeknek, vagy gyakorolni vele, mindig a testi fejlődésére figyelemmel, és arra alapozva tegyünk – egészen mindegy, hogy melyik tantárgyról van is szó. A testi mozgékonyság stimulálja a látszólag szellemi szervezetet, nevezetesen az idegrendszert, és ami bennünk látszólag szellemi, nevezetesen az idealizmus formáiban való gondolkodás és a lelkesedésre való képesség neveli a látszólag legmateriálisabbat, a legfizikaibbat, nevezetesen az anyagcsere- és mozgásrendszert, és ezzel a főlegyenesezett tartást. Az ilyen módon megadott pedagógiai-pszichológiai alapokkal nem csak a tanulás módjának és tananyagnak az alapirányultságát kapjuk a kezünkbe, hanem az életkornak megfelelő segítség eszközeit és képességeit is. A mozgásos hiányosságokat mindenféleképpen át tudjuk dolgozni célzott gimnasztikai, euritmiai és játékos ügyességi gyakorlatokkal, amikkel az idegrendszer egyben

megtapasztalja az adekvát ösztönzést a fejlődése érdekében. Az érzések hiánya művészi és művészetterápiás gyakorlatokat igényel, és ezen belül különös hangsúlyt kell fektetni a beszédképesség képzésére. Aki például megtanul megalkotni és előadni egy verset, aki megtanulja kezelni, a zenében a finom átmeneteket a hangos és a halk között, az ezáltal differenciált érzéseket lesz képes kifejleszteni, és később érzékenyebb lesz a finomságokra, a másik ember észlelésének és intencióinak terén is. A túl lassú anyagszere, a kedvetlen életvezetés, a motiválatlan, „függő” tartás problémáit kezelhetjük motiváló egyéni beszélgetéssel, jó kérdésekkel a tanításban, tartalmas színdarabokkal. „ *Az állatot szervei tanítják, az ember maga tanítja és uralja őket.*” /GOETHE/ A szervezet érése nem magától történik, hanem szükség van a tanulási folyamat befolyására, amely által az Én megtanulja kézbe venni a saját testét, és vele együttműködő lénytagokat. Ha ezen a módon a mozgás, az érzés és a beszédképesség, épp úgy, mint a gondolkodás fejlődését éveken át támogatjuk, akkor sok minden történik, hogy a lelki alapképességeket, a gondolkodás, az érzést és az akaratot lehetőleg egyensúlyban képezzük. Ezzel elkerülhetjük, hogy az intelligencia az érzelmi érés számlájára, vagy mindenekelőtt az akarat számlájára fejlődjön ki. Hiszen minél intelligensebb lesz egy gyermek, annál nagyobb a veszélye annak, hogy arrogánssá, önteltté, hideggé, távolságtartóvá, és számítóvá váljon. Az intelligencia sajnos nem garancia az emberiségre. Éppen a jelenben az iskolai nevelés elsőrangú feladata, hogy elkerülje az ilyen egyoldalúságot. A hátrányok leküzdésében fejlesztő tanáraink és gyógypedagógus segíti a tanulókat.

A tehetségről

A kiemelkedő képességek gyakran irigységet hívnak elő a körülöttük élőkből. Az érintettek sem biztosak abban, hogy kiemelkedő tehetségük miatt szeretik őket, vagy a figyelem, a barátság, a kapcsolatok igazán az embernek szólnak. Az elszigetelődés, de még az irigységgel és a gyűlölettel való konfrontáció is különösen, akkor vezet aztán krízishez, mikor a tehetség elérte a zenitjét, kiélte magát és azután már semmi új nem jön.. Ha egyoldalúak a tehetségek, akkor az illető embert gyakran túlértékelik, úgyhogy nem tudjuk elképzelni, hogy például egy kitűnő intelligencia kéz a kézben járhat érzelmi területen egy bámulatos infantilizmussal, és szociális éretlenséggel. Vagy az ember hagyja magát megtéveszteni néhány gyermek erőteljes testalkatától, és jó küllemétől, és állandó túlkövetelésnek teszi ki, amennyiben idősebbnek, érettebbnek és probléma-tudatosabbnak tartja őket, mint amilyenek valójában.

Az akadályozottak és a tehetségesek nevelési folyamatában különösen kíváncsi, hogy szem előtt tartsuk az egész személyiség fejlődését, és ne fordítsunk túl sok figyelmet egyesek hátrányaira, vagy adottságaira és egyáltalán ne fordítsuk a saját figyelmüket kizárólagosan erre. Ez leginkább akkor sikerül, ha spontán antipátiát a hátrányokkal, a nem kíváncsi tulajdonságokkal szemben, a spontán szimpátiát a tehetségekkel szemben a tudatba emeljük és meggátoljuk, hogy szabadon kiéljék magukat.. Ha nem sikerül a

nevelendő gyermek lényét állítani az érdeklődés középpontjába, úgy csak kevésbé járulhatunk hozzá ahhoz, hogy fogyatékos, illetve tehetséges gyerek megtanuljon bánni a saját tulajdonságaival. A tanító feladata, hogy a tehetséget, képességeket úgy gondozza a mindennapok során, hogy a test, lélek, szellem fejlesztésének harmóniájára törekedjen, és ebben megtalálja az egyensúlyt. Erről már bőven írtunk ezt megelőzően. A pedagógus feladata emellett az iskolázás és az önnevelés és állandó gyakorlás, mely nélkül nem lehet olyan pedagógiai légkört teremteni, amelyben a különleges tehetségű, vagy a hátrányokkal küzdő gyermek fejlődni tudna. A nevelés mindenekelőtt az önnevelést helyezi előtérbe. Aki nem keresi önmagában személyiségének magját, az Én-t, az a nevelő a gyermeket sem lesz képes észlelni, és nem tudja a nevelendő gyermek személyiségének fejlődését elősegíteni. A Waldorf iskolában folyó képességfejlesztés alapja az életkorokhoz igazodó embertani szempontok szerint kidolgozott tantervre épülő pedagógiai munka. A tanítást átszövő művészi, mozgásos tevékenységek során a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek képességeikről, miközben a tanítónak lehetősége nyílik arra, hogy a gyermekek egyéni fejlődésének ütemét figyelemmel kísérje és igazodjon az egyéni igényekhez is. A szabadon, versengést mellőző tevékenykedés segíti az egyéni képességek fejlődését. Délutáni szakköri elfoglaltságok keretében képességeiket harmóniában tudják tovább fejleszteni.

Beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése az iskola életében számtalan területen megnyilvánuló tananyag-megközelítés, közösségi hozzáállás, tanári jelenlét és konfliktuskezelés formájában van jelen. A tanításban a ritmus, a kialakított tanítási formák, a korlátok és tanári tekintély teremtik meg azon jelentéssel bíró kereteket, amik között a gyermekek élnek és növekednek. A művészi tevékenységek (festés, rajzolás, éneklés, furulyázás, kézművesség, euritmia) gyakorlása során a gyermekek tapasztalatot gyűjtenek arról, hogy a színek, formák, anyagok, hangok találkozása milyen sokféle minőséget rejt. A Waldorf-iskolában kiemelten fontos (főként a kisiskolás korban) az utánzásokon keresztül történő tanulás. A pedagógus leginkább személyes példamutatásával jelent nevelő erőt a gyerekek számára. A szociális ismereteket az alsóbb osztályokban indirekt módon közelítjük meg, és sok mesével, történettel segítjük a beilleszkedési nehézségekkel küzdőket. A 6—8. osztályban egyre direkter lehet és kell a gyermekeket tanítani. Szociális képességeik fejlesztésére lehetőségeket nyújtanak a beszélgetések és a gyakorlati tevékenységek. A magatartási és beilleszkedési nehézségeken sokat segít a tanári konferenciákon rendszeresen gyakorolt **gyermekmegfigyelés** is. A megfigyelések kiterjednek a gyermek fizikai állapotára, mozgására, viselkedésére, gyermekekkel és felnőttekkel való kapcsolatára, szokásaira, iskolai munkájára, házi feladataira, a különböző tantárgyakhoz és az iskolai tevékenységekhez való viszonyára. A folyamat lezárásakor a megfigyelést végző tanárok megpróbálnak utakat és lehetőségeket felvázolni, amelyek segítenek a gyermek fejlődésében, de néha már a tanári kar kitüntetett figyelme is jó hatással van a tanulókra.

f) A választható érettségi vizsgatárgyak közép- és emelt szinten

Érettségi szintje	középszint	emelt szint
Tantárgyak megnevezése	Biológia	Biológia
	Fizika	Fizika
	Kémia	Kémia
	Földrajz	Földrajz
	Angol nyelv	Angol nyelv
	Német nyelv	Német nyelv
	Digitális kultúra	X
	Testnevelés	Testnevelés
	Vizuális kultúra	Vizuális kultúra
	Művészettörténet	X
	Zene	X
	Dráma	X

A választható tantárgyak vizsgára bocsátásának helyi tantervi követelményeit a házirend 1. számú melléklete az Értékelési és vizsgaszabályzat tartalmazza.

g) Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Magyar irodalom

Művek a magyar irodalomból - I. Kötelező szerzők -

Babits Mihály; Kosztolányi Dezső; József Attila; Ady Endre; Arany János; Petőfi Sándor; II. Választható szerzők – Csokonai Vitéz Mihály; Berzsenyi Dániel; Kertész Imre; Radnóti Miklós; Örkény István; Pilinszky János; III. Kortárs szerzők: Egressy Béni; Művek a világirodalomból – Parsifal, Orosz irodalom alakjai; Francia szimbolizmus alakjai; Színház és dráma – Shakespeare; Madách Imre; Az irodalom határterületei; Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

Magyar nyelvtan

Nyelv, mint jelrendszer; A beszéd, mint cselekvés; Nyelv és gondolkodás, a magyar nyelv és kultúra viszonya; Az európai nyelvcsaládok, nyelvtípusok; A magyar nyelv eredete rokonsága, érintkezése más nyelvekkel; Az összehasonlító nyelvtudomány módszerei; A

magyar nyelv fő nyelvtörténeti korszakai; A jelentésváltozások; A magyar helyesírás történetének főbb állomásai; Fejlődési irányok, változások a mai magyar nyelvben; Nyelvünk helyzete a határon túl; A nyelvtervezés elvei és feladatai; Az anyanyelvi ismerete összefoglalása és rendszerezése; Az esszé.

Matematika

Halmazok, halmazműveletek Halmazok, részhalmazok Műveletek halmazokkal Számhalmazok, halmazok számossága Számhalmazok Fogalmak, állítások Nevezetes pont-halmazok a síkban és a térben Nevezetes pont-halmazok Hatványozás, hatványfüggvények Hatványozás definíciója A hatványozás azonosságai Számok normálalakja Hatványfüggvények 41 Gyökvonás, gyökfüggvény Az n -edik gyök fogalma A gyökvonás azonosságai Gyökfüggvények A logaritmus. Az exponenciális- és logaritmusfüggvény Az exponenciális függvények A logaritmus fogalma A logaritmusfüggvények A logaritmus azonosságai Első- és másodfokú függvények, egyenletek Elsőfokú függvények, lineáris függvények és a másodfokú függvények Az egyenletek megoldási módjai Másodfokú egyenletek; megoldásuk, megoldó-képlet Gyöktényezős alak, Viète-formulák Adatsokaságok jellemzői, a valószínűség-számítás elemei 1. Az események algebrája Alapfogalmak Események közötti relációk Műveletek eseményekkel 2. A valószínűség fogalma A valószínűségre vonatkozó legfontosabb tételek 3. Események függetlensége Geometriai valószínűség Első- és másodfokú egyenlőtlenségek, pozitív számok nevezetes közepei. Számsorozatok Számsorozat fogalma, megadása és ábrázolása Számtani sorozat Mértani sorozat Korlátos, monoton sorozatok Konvergens sorozatok A mértani sor összege Függvények vizsgálata elemi úton és a differenciálszámítás felhasználásával Függvények jellemzése (vizsgálata) elemi úton Függvényvizsgálat differenciálszámítás felhasználásával A hasonlóság és alkalmazásai Háromszögekre vonatkozó tételek bizonyításában Hasonlósági transzformáció és tulajdonságai Hasonló alakzatok Hasonló síkidomok területének aránya Derékszögű háromszögek Összefüggés a derékszögű háromszög oldalai között Thalész tétele Derékszögű háromszögek oldalairól, oldalszakaszairól 42 A háromszögek nevezetes vonalai, pontjai és körei A háromszögek oldalfelező merőlegesei A háromszög magasságvonalai A háromszög szögfelező egyenesei A háromszög középvonalai A háromszög súlyvonalai Összefüggések a háromszög oldalai és szögei között Összefüggés a háromszög oldalai között Összefüggés a háromszög szögei között Összefüggések a háromszög oldalai és szögei között Húrnégyszög, érintőnéyszög, szimmetrikus négyszögek Húrnégyszög Érintőnéyszög Szimmetrikus négyszögek Sokszögek, szimmetrikus sokszögek A sokszögekről Szimmetrikus sokszögek . A kör és részei, kör és egyenes kölcsönös helyzete, kerületi szög, középponti szög A kör középponti szöge, a körív hossza, a köríkhöz tartozó terület Középponti és kerületi szögek tétele Kerületi szögek tétele, látószöghöz A körhöz húzott érintő- és szelőszakaszok tétele Vektorok A vektor fogalma, elnevezések, jelölések Vektorok összegezése és különbsége Vektor szorzása számmal

Vektor felbontása összetevőkre Szakaszok és egyenesek a koordinátasíkon Szakasz hossza, osztópontja, háromszög súlypontja Az egyenes helyzetét jellemző adatok Az egyenes egyenlete A kör és a parabola a koordinátasíkon A kör egyenlete A parabola Szögfüggvények és alkalmazásuk a geometriában A szögfüggvények, trigonometria alkalmazásai A hegyesszögek szögfüggvényei, összefüggéseik Szögfüggvények általános értelmezése Szögfüggvények közötti összefüggések 43 Területszámítás elemi úton és az integrálszámítás felhasználásával Sokszögek területe Területszámítás integrálszámítás felhasználásával Alapintegrálok Kombinatorika. A valószínűség kiszámításának kombinatorikus modellje Bizonyítási módszerek bemutatása tételek bizonyításában

Történelem	Magyar történelem XIX.-XX. század előtt	Egyetemes történelem XIX.- XX. század előtti	Magyar történelem XIX.-XX. századi	Egyetemes történelem XIX.- XX. századi
GAZDASÁG, GAZDASÁGPOLITIKA, ANYAGI KULTÚRA,PÉNZÜGYI ÉS GAZDASÁGI ISMERETEK	1. A XVIII. századi magyar gazdaság	2. A középkori kereskedelem 3. A nagy földrajzi felfedezések	4. A Kádár-rendszer életszínvonal-politikája	
NÉPESSÉG, TELEPÜLÉS, ÉLETMÓD	5. A tatárjárás következményei 6. A XVIII. századi magyar társadalom	7. A középkori város	8. Roma társadalom Magyarországon	
EGYÉN, KÖZÖSSÉG, TÁRSADALOM, MUNKAÜGYI ISMERETEK	9. A 3 részre szakadt Magyarország		10. A holokauszt Magyarországon	
POLITIKAI BERENDEZÉSEK A MODERN KORBAN		11. Az athéni demokrácia	12. A dualista állam 13. A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon	
POLITIKAI INTÉZMÉNYEK, ESZMÉK, IDEOLÓGIÁK	14. Szt. István államszervező tevékenysége			15. Az Európai Unió kialakulása 16. A nemzetiszocializmus

NEMZETKÖZI KONFLIKTUSOK, ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS	17. Erdélyi Fejedelemség		18. Magyarország részvétele a II. világháborúban	19. A délszlávok állama: Jugoszlávia 20. A globalizáció
---	-----------------------------	--	---	---

Angol nyelv, Német nyelv:

1. SZEMÉLYES VONATKOZÁSOK, CSALÁD Középszint • A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai) • Családi élet, családi kapcsolatok • A családi élet mindennapjai, otthoni teendők • Személyes tervek; 2. EMBER ÉS TÁRSADALOM Középszint • A másik ember külső és belső jellemzése • Baráti kör • A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel • Női és férfi szerepek • Ünnepek, családi ünnepek • Öltözködés, divat • Vásárlás, szolgáltatások (posta) • Hasonlóságok és különbségek az emberek között 3. KÖRNYEZETÜNK Középszint • Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) • A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek • A városi és vidéki élet összehasonlítása • Növények és állatok a környezetünkben • Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért? • Időjárás 4. AZ ISKOLA Középszint • Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat) • Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka • A nyelvtanulás, a nyelvtudás, szerepe, fontossága • Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok 5. A MUNKA VILÁGA Középszint • Diákmunka, nyári munkavállalás • Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás 6. ÉLETMÓD Középszint • Napirend, időbeosztás • Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) • Étkezési szokások a családban • Ételek, kedvenc ételek • Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben • Gyakori betegségek, sérülések, baleset • Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak) 7. SZABADIDŐ, MŰVELŐDÉS, SZÓRAKOZÁS Középszint • Szabadidős elfoglaltságok, hobbik • Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. • Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport • Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet • Kulturális események 8. UTAZÁS, TURIZMUS Középszint • A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés • Nyaralás itthon, illetve külföldön • Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése • Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai 9. TUDOMÁNY ÉS TECHNIKA Középszint • Népszerű tudományok, ismeretterjesztés • A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben KOMMUNIKÁCIÓS HELYZETEK ÉS SZÁNDÉKOK A vizsgázó az alábbi kommunikációs helyzetekben, illetve szerepekben nyilatkozhat meg szóban és/vagy írásban mindkét szinten. Helyzet Szerep: Áruházban, üzletben, piacon vevő Családban, családnál, baráti körben vendéglátó, vendég Étteremben, kávéházban, vendéglőben vendég,

egy társaság tagja Hivatalokban, rendőrségen ügyfél, állampolgár Ifjúsági szálláson, campingben, panzióban, szállodában vendég Iskolában tanuló, iskolatárs Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban vendég, látogató, egy társaság tagja Országhatáron turista Orvosnál beteg, kísérő Szolgáltatóegységekben (fodrász, utazási iroda, ügyfél jegyiroda, benzinkút, bank, posta, cipész, gyógyszertár stb.) Szünidei munkahelyen munkavállaló Tájékozódás az utcán, útközben helyi lakos, turista Telefonbeszélgetésben hívó és hívott fél Tömegközlekedési eszközökön (vasúton, buszon, utas, útitárs villamoson, taxiban, repülőn, hajón)

Biológia

Bevezetés a biológiába A biológia tudománya; Az élet jellemzői; Fizikai kémiai alapismeretek; Egyed alatti szerveződési szintek; Szervetlen és szerves alkotóelemek; Az anyagcsere folyamatai; Sejtalkotók; Az szerveződési szintjei; Nem sejtes rendszerek; Önálló sejtek; Többsejtűség; Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak; Az emberi szervezet; Homeosztázis; Kültakaró; A mozgás; A táplálkozás; A légzés; Az anyagszállítás; A kiválasztás; A szabályozás; Szaporodás és egyedfejlődés; Egyed feletti szerveződési szintek; Populáció; Életközösségek; Bioszféra; Ökoszisztéma; Környezet és természetvédelem; Öröklődés, változékonyság, evolúció; Molekuláris genetika; Mendeli genetika Populációgenetika és evolúciós folyamatok; A bioszféra evolúciója; Növényismeret, növényhatározás; Biofizikai, biokémiai kísérletek; Mikroszkópos vizsgálatok; Hazánk védett természeti értékei Biológia Emelt szintű érettségi témakörök; Bevezetés a biológiába; A biológia tudománya, jeles képviselői; Az élet jellemzői; Fizikai, kémiai alapismeretek; Egyed alatti szerveződési szintek; Szervetlen és szerves alkotóelemek; Az anyagcsere folyamatai ; Sejtalkotók; Az szerveződési szintjei; Nem sejtes rendszerek; Önálló sejtek; Többsejtűség; Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak; Az emberi szervezet és egészségtana; Homeosztázis; Kültakaró és egészségtana ; A mozgás és egészségtana; A táplálkozás és egészségtana; A légzés és egészségtana; Az anyagszállítás és egészségtana; A kiválasztás és egészségtana; A hormonális szabályozás és egészségtana; Az idegi szabályozás és egészségtana; Szaporodás és egyedfejlődés ; Az immunrendszer; Fertőző betegségek; Egészségkárosító hatások, szenvedélyek; Egyed feletti szerveződési szintek; Populáció; Életközösségek; Hazai életközösségek, jellemző fajok; Bioszféra; Környezeti tényezők; Ökoszisztéma; Környezet és természetvédelem; Öröklődés, változékonyság, evolúció; Molekuláris genetika; Mendeli genetika; Humángenetika; Populációgenetika és evolúciós folyamatok; A bioszféra evolúciója; Növényismeret, növényhatározás; Biofizikai, biokémiai kísérletek; Mikroszkópos vizsgálatok 44. Hazánk védett természeti értékei.

Földrajz

1. Általános természetföldrajz, a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajza • Térképi ismeretek, térképi ábrázolás • A távérzékelés, a műholdfelvételek • A Nap és a

Naprendszer jellemzői, mozgástípusok és következményei • A Föld gömbhéjas szerkezete, a geoszférák jellemzői és fejlődése • A földtörténet fő eseményei • A Föld nagyszerkezeti egységei • A kőzetlemez-mozgások következményei. A hegységképződés, hegységrendszerek 55 • A felszínformák jellemzői • A külső erők felszínformáló tevékenysége • Kőzetek. Üledékes ásványkincsek. Ércképződés • A légkör felépítése, a légkörben lejátszódó folyamatok, jelenségek • A vízburok tagolódása, az óceánok és a szárazföld vizeinek jellemzői • A karsztosodás • Talajképződés, főbb talajtípusok • A földrajzi övezetesség rendszere • A Európa, Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália szerkezeti felépítése és természetföldrajzi jellemzői • A Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzői • Magyarország természetföldrajzi adottsági (domborzat, földtörténeti fejlődés, éghajlat, felszíni és felszín alatti vizek, talajtakaró, természetes növénytakaró, ásványkincsek és egyéb természeti erőforrások) • Magyarország nagytájainak természetföldrajzi jellemzői 2. Általános társadalomföldrajz, regionális társadalmi-gazdasági földrajz • A Föld népességföldrajzi jellemzői • A településtípusok, a városok szerkezete, a nagyvárosok élete • A világgazdaság jellemző folyamatai: • az integrációk fejlődése, • eladósodás, adósságválság • globalizáció • nemzetközi tőkeáramlás, • tőzsde, értékpapírok • a gazdasági szektorok és szerepük átalakulása • az ipar telepítő tényezői, jelentőségük változása • A mezőgazdasági termelés típusai • Az energiahordozók, a világ energiagazdaságának jellemzői • A közlekedés szerepe napjaink gazdaságában, környezeti hatásai • Az idegenforgalom szerepe • A világgazdaság erőterei – centrum és periféria területek. • A fejlődő világ • Főbb politikai, gazdasági és pénzügyi nemzetközi szervezetek • Az Európai Unió • Észak-Európa, Dél-Európa 56 • Németország, Egyesült Királyság, Franciaország, Olaszország, Ausztria, Szlovénia, Románia, Szlovákia, Oroszország • Afrika, Latin-Amerika és Ausztrália társadalmi-gazdasági, környezeti jellemzői • DK-Ázsia iparosodott és iparosuló országainak gazdasági fejlődése • Ny-Ázsia (arab országok, Izrael) társadalmi és gazdasági sajátosságai, világgazdasági szerepe • Japán, Kína, India • Az Amerikai Egyesült Államok • A világgazdaságban sajátos szerepet betöltő, egyedi szerepkörű országcsoportok, országok • A Kárpát-medence és benne Magyarország társadalomföldrajzi jellemzői • Hazánk népesség- és településföldrajzi sajátosságai • A rendszerváltozás hatása Magyarország társadalmi-gazdasági életére • A társadalmi-gazdasági fejlettség területi különbségei hazánkban, a nagyrégiók eltérő társadalmi-gazdasági jellemzői és fejlettsége • Magyarország nagytájainak társadalmi-gazdasági, környezeti sajátosságai • Magyarország gazdasági ágazatainak jellemzői, a közlekedés és a kereskedelem sajátosságai • Globális társadalmi-gazdasági és környezeti problémák: élelmezési válság, vízellátás, energiaválság, a gazdaság okozta környezeti problémák, az egyes geoszférák szennyeződéséből adódó környezeti problémák • Az egyes földrajzi övezetek, övek sajátos környezeti problémái

Kémia

Általános kémia 1. Atomszerkezet 2. A periódusos rendszer 3. Kémiai kötések 4. Molekulák, összetett ionok 5. Anyagi halmazok 6. Egykomponensű anyagi rendszerek 7. Többkomponensű rendszerek 8. Kémiai átalakulások 9. Termokémia 10. Reakciókinetika 11. Egyensúly 12. A kémiai reakciók típusai 13. Elektrokémia Szervetlen kémia 1. Hidrogén 57 2. Nemesgázok 3. Halogénelemek és vegyületeik 4. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik 5. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik 6. A szénsoport elemei és vegyületeik 7. Fémek és vegyületeik Szerves kémia 1. A szerves vegyületek általános jellemzői 2. Szénhidrogének 3. Halogéntartalmú szénhidrogének 4. Oxigéntartalmú szerves vegyületek 5. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek 6. Szénhidrátok 7. Fehérjék 8. Nukleinsavak 9. Műanyagok 10. Energiagazdálkodás

Fizika

I. Mechanika 1. Pontszerű testek kinematikája 2. A dinamika törvényei 3. Munka, energia, teljesítmény 4. Mechanikai hullámok 5. Pontszerű testek rendszere és merev testek II. Hőtan 6. Hőmérséklet és hőtágulás 7. Ideális gázok 8. Termikus kölcsönhatások 9. Halmazállapot-változások III. Elektromágnesség 10. Elektrosztatika 11. Egyenáram 12. Magnetosztatika, az egyenáram mágneses mezője 13. Elektromágneses indukció és elektromágneses hullámok 14. Váltakozó áram IV. Atomfizika, magfizika 15. Az anyag szerkezete 16. Az atom szerkezete 17. Az atommagban lejátszódó jelenségek 18. Sugárvédelem V. Gravitáció, csillagászat 58 19. A gravitációs mező 20. Csillagászat

Informatika

Információs társadalom: A kommunikáció Információ és társadalom Informatikai alapismeretek - hardver: Jelátalakítás és kódolás A számítógép felépítése Informatikai alapismeretek – szoftver: Az operációs rendszer és főbb feladatai Információs hálózati szolgáltatások: Kommunikáció az interneten Könyvtárhasználat: Könyvtárak Dokumentumtípusok Tájékoztató eszközök

Művészettörténet

Őskor művészete Mezopotámia művészete Egyiptom művészete Görög művészet Római művészet Ókeresztény művészet Bizánc és az iszlám világ művészete Népvándorlaskor 59 Román kor művészete Gótika művészete Reneszánsz művészet Barokk művészet Klasszicizmus és romantika művészete Realizmus Impresszionizmus és posztimpresszionizmus Századforduló művészete: szimbolizmus, szecesszió Avantgárd irányzatok a XX. század elején A XX. századi építészet irányzatai Művészet a két világháború között Művészet a 2. világháború után

Zene

A görög hangnemek - a középkori egyházi zenék, az egyszólamú énekektől a polifóniáig, a trubadúr és minnesänger énekek - az opera születése - a barokk zene - Bach, Händel - a tonalitás fejlődése: Haydn, Mozart - a zene patronálása - a romantika forradalma - a művész, mint önálló alkotó megszületése - Beethoven - a szimfónia, a concerto és a nagyopera kialakulása 60 - a nagy XIX. századi zeneszerzők élete - a tonalitás összeomlása a XX. században, - a 12 fokú hangsor, - példák XX. századi zeneszerzők műveiből.

Dráma

Az ókor színháza és néhány görög dráma; Shakespeare színháza és néhány drámája; Molière drámái és színháza; A XIX. és XX. századi magyar színház és dráma néhány alkotása; Csehov drámái és Sztanyiszlavszkij színháza; Brecht drámái és színháza; Napjaink legfontosabb színházi irányzatai és a kortárs drámairodalom; Színház- és drámaelmélet; Színházi műfajok; A színházi előadás létrehozásához szükséges mesterségek és feladatok ismertetése;

f) 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények

Az emelt szintű érettségire való felkészítés célja az eredményesebb tanulás a felső oktatási intézményekben. Az érintett tanulóknak joguk van a meghirdetett, bármely tantárgy emelt szintű képzésére jelentkezni, és azon részt venni. A 10. évfolyamos tanulók és szüleik februárban szóbeli tájékoztatást kapnak az emelt szintű érettségiről és a választható tantárgyakról. Április végéig írásban is tájékoztatjuk őket a felkészítő foglalkozásokról, a felkészítést tartó tanár személyéről, a jelentkezés módjáról. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés iskolánkban a 11-12. évfolyamon az egyes tantárgyak tantervi óraszámain felüli heti 2 tanítási órában fakultáció formájában történik. Jelentkezni maximum két tantárgy foglalkozásaira lehet. A tanulók az emelt szintű tantárgyakból félévkor és év végén osztályzatot kapnak. Az emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozáson az értékelés és minősítés, a mulasztás és a magasabb évfolyamra lépés elbírálása úgy történik, mint a kötelező tanítási órán. Az emelt szintű felkészítés a 0. vagy 7-9. órákban történik. Az órák pontos időpontja csak szeptember elején derül ki, mert ez függ a jelentkezők számától, eloszlásától, a kötelező órák órarendjétől. A jelentkezés egy teljes tanévnyi kötelezettségvállalást jelent, ezért az egyéb elfoglaltságokat (tanulmányi, sport, egészségügyi stb.) az emelt szintű órákhoz kell a tanulónak igazítania. Új tantárgy felvételére az év során bármikor, írásban benyújtott kérelem alapján az igazgató engedélyével van lehetőség, ha az új tantárgy órájának időpontja nem esik egybe az addig

már felvett tantárgy(ak) órarendi időpontjával. Az addig elvégzett anyagból különbözeti vizsgát kell tenni. A felkészítő csoportok legalább 2 fő jelentkező esetén indíthatók és működtethetők. A jelentkezés határideje május 20. A jelentkezési lapon a szülő vagy gondviselő aláírásának is szerepelnie kell. Az emelt szintű felkészítéshez külön tanmenet készül, amelyet a 40/2002.(V.24.) OM rendeletben megtalálható emelt szintű érettségi követelmények alapján készítenek el a szaktanárok. Így a feladatok és fejlesztési követelmények nem helyben kidolgozott követelmények, hanem teljes egészében átvesszük a központi követelményeket.

V. ZÁRADÉK A MÓDOSÍTOTT PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRÓL

ZÁRADÉK

A pedagógiai program az átdolgozott Waldorf-kerettanterv 2020 alapján, azzal egyezően készült, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben elvárt, a Waldorf-kerettantervben nem érintett pedagógiai program tartalmak kiegészítő szabályozásával.

A pedagógiai program nem tartalmaz olyan rendelkezést, amelyből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, ezért a fenntartó egyetértésének beszerzése az Nkt. 26. § (1) bek. alapján nem volt szükséges.

A Tanári Kollégium az iskola pedagógiai programját 2020. 04. 27 -én elfogadta és jóváhagyta.

A Tanári Kollégium képviselőjében:

The image shows a handwritten signature in blue ink over a circular official stamp. The stamp contains the text "ISKOLA • ÁLTALÁNOS ISKOLA" at the top, "Forrás" in the center, "WALDORF" below it, and "GIMNAZIUM ÉS ALAPFOKÚ" at the bottom. Below the stamp, the text "intézményvezető" is printed.

intézményvezető